

Prezentácia výstavy 'Samostatne a pritom spoločne'

Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici

Kúpele Nimnica, s. r. o.

23. 4. 2015 o 9:00 hod., pitný pavilón kúpeľov

Dňa 23. 4. 2015 sa konala v pitnom pavilóne Kúpeľov Nimnica prezentácia výstavy 'Samostatne a pritom spoločne', ktorá je výsledkom cezhraničnej spolupráce Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici a Muzea regionu Valašsko vo Vsetíne.

Prezentáciu otvorila pani Jana Košudová, kultúrna referentka kúpeľov v Nimnici. V úvode privítala prítomných hostí a zástupcov zúčastnených organizácií. Za Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici bola prítomná Mgr. Petronela Rágulová, PhD., poverená jeho riadením a za spoločnosť Kúpele Nimnica, s. r. o. bol prítomný Mgr. Martin Pavlík, generálny riaditeľ.

Na oficiálne otvorenie výstavy bola pozvaná aj bývalá riaditeľka vlastivedného múzea PhDr. Viera Praženicová, ktorá prítomným porozprávala, ako sa zrodila myšlienka na spoločnú slovensko-moravskú výstavu, ako prebehlo financovanie projektu a najmä – aké sú hlavné obsahové témy výstavy.

Nosnou ideovou náplňou výstavy 'Samostatne a pritom spoločne' je poukázať na spoločné kultúrne dedičstvo dvoch susediacich európskych štátov – Slovenska a Čiech. V 15. – 16. storočí boli obe územia dejiskom etnických migrácií z územia Rumunska a Ukrajiny. Keďže noví usadlíci sa volali „valasi“, osídľovacia vlna dostala názov „valašská kolonizácia“

Valasi sa živili ako pastieri oviec, strážcovia hraníc, či drevorubači. Naturálny spôsob ich života bol natoľko jedinečný, že zanechal nezmazateľné črty na ľudovej architektúre (drevo ako hlavný výrobný materiál), ľudovom odevu (teplé domáce tkaniny), remeslách (rezbárstvo, košíkárstvo, výroba šindľov, salašnícka výroba, atď.), či ľudovej strave (kašovité jedlá, mliečne jedlá, kapusta, zemiaky). Iná mentalita sa prejavila aj v duchovnej kultúre. Až do 80. rokov 20. storočia boli zachovávané svojrázne kalendárne a rodinné obyčaje, z generácie na generáciu sa tradovali čudné poverové rozprávania o mýtických postavách...

Potom, ako dr. Praženicová oboznámila prítomných s obsahovou náplňou výstavy, prítomným hosťom bola predstavená pani Anna Mikušcová, obyvateľka Nimnice. Pani Mikušcová je za dlhoročnú prácu na udržiavaní výroby ľudového odevu držiteľkou titulu „nositeľka ľudových tradícií“. V rámci prezentácie výstavy si pani Anna zaspomínala na detstvo v rodnej obci, na príležitosti, kedy sa nosil kroj, na špecifické črty ľudových odevov púchovskej doliny. Ako ukážku ľudovej tvorivosti v oblasti odevníctva doniesla pani Mikušcová vlastnoručne vyrobené krojované bábiky.

Na záver programu sa slova ujal generálny riaditeľ kúpeľov Mgr. Martin Pavlík, ktorý prítomným zaprial, aby sa počas kúpeľného pobytu v Nimnici zotavili nielen telesne, ale aj duchovne. Príležitosť im na to dáva i tu prezentovaná panelová výstava, s pomocou ktorej sa návštevník môže vrátiť ku koreňom našej národnej kultúry, a tak „pookriať na duchu“ v dnešnom uponáhľanom sprofanizovanom svete.

Výstava 'Samostatne a prítom spoločne' bola v 85% financovaná európskym programom Spoločne bez hraníc, ktorého koordinátorom bol Európsky fond regionálneho rozvoja; ostatok spolufinancoval Trenčiansky samosprávny kraj.

V Kúpeľoch Nimnica bude výstava trvať do konca roka 2015. Pozrieť si ju môžu zdarma nielen kúpeľní hostia, ale všetci záujemcovia o ľudové tradície a kultúru.

Mgr. Petronela Rágulová, PhD.
poverená riadením Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici

Všetky fotografie: © Mgr. Ondřej TRNKA